

Gustaf V och hans blåsstensoperation

Johnny Hellström och Gustaf V

Blåstenen

Min pappa gick kirurgkursen på Karolinska 1942 då John Hellström var professor och kirurgchef på KS.

Professorn opererade kung Gustaf V på grund av en så kallad blåsten, en sten i urinblåsan. Vid operationen av konungens sten ville narkosläkaren (föregångaren i Sveriges första anesthesiologi, Torsten Gordh) använda en så kallad ryggbedövning. Ett känsligt ögonblick är när bedövningsmedlet ska sprida sig i ryggmärgskanalen genom att patienten lutas till halvliggande. Detta vägrade konungen och satte sig spikrakt upp. Fel områden nåddes då av bedövningen och man fick övergå till eternarkos. Anestesiologen ansåg att patienten nu var lagom bedövad och sovande och sa belåtet "Nu sover gubben". "Nej det gör han inte" sade majestätet irriterat. Det sägs att detta vanvördiga uttryck medförde att narkosläkaren därför inte dekorerades med Nordstjärneorden, till skillnad från kirurgen. Historien har berättats länge i medicinarkretsar, men Torsten Gordh lär ihärdigt ha förnekat sanningshalten.

En äggstor sten togs bort ur urinblåsan. Stenen delades i två delar och finputsades, varefter kungen fick den ena och kirurgen den andra lagd i sammetsklätt etui, se bild ovan. Stenen ingår nu i våra Medicinhistoriska samlingar.

När sedan kirurgkursen startade kom Professor Hellström in i aulan där läkarstudenterna andäktigt väntade på kirurgiföreläsningen. Ser ni vad jag har här? Han visade stolt det fina etuiet med blåstenen. Då ställde sig läkarstudenterna upp och sjöng kungssången!

Gunilla Bolinder, docent och ordförande i WikiKS-gruppen